

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 33/19-5/
EPA 791 XXVI
Podgorica, 20. novembar 2019. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 93. sjednice održane 18. novembra 2019. godine, podnosi

I Z V J E Š T A J

o razmatranju PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2018. GODINU sa IZVJEŠTAJEM O REVIZIJI ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA CRNE GORE ZA 2018. GODINU i GODIŠNJIM IZVJEŠTAJEM O IZVRŠENIM REVIZIJAMA I AKTIVNOSTIMA DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE ZA PERIOD OKTOBAR 2018 - OKTOBAR 2019. GODINE

I U uvodnom obrazloženju Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2018. godinu, generalni direktor Direktorata za državni trezor je naveo da je fiskalnu politiku u Crnoj Gori u prethodnom periodu karakterisalo stvaranje uslova za jačanje stabilnosti javnih finansija kao i da su u skladu sa navedenim sprovedene mjere fiskalne konsolidacije definisane Planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period 2017 – 2021. godine, dopunjene Fiskalnom strategijom za period 2017 – 2020. godine. Ukazao je da u strukturi tekućih prihoda najveći udio imaju prihodi od poreza 62,58% ili 1.068,95 mil. € i prihodi od doprinosa 30,7% ili 524,44 mil. €. Takođe, obavijestio je Odbor da je Vlada, polazeći od nalaza DRI, utvrdila amandman na Predlog zakona, koji se odnosi na korekciju modifikovanog gotovinskog deficita.

Predsjednik Senata Državne revizorske institucije (DRI), upozano je Odbor da je na osnovu **finansijske revizije** Predloga zakona o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2018. godinu, pripremljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja. Istakao je da je na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u postupku revizije, nadležni Kolegijum DRI izrazio **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje**.

U odnosu na **reviziju pravilnosti**, predsjednik Senata naveo je da je DRI konstatovala da potrošačke jedinice nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladile poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori i da je u skladu sa tim nadležni Kolegijum izrazio **uslovno mišljenje** i dao 16 preporuka koje imaju za cilj unapređenje poslovanja budžetskih korisnika i učvršćivanje fiskalne discipline.

Predsjednik Senata, između ostalog, ukazao je i da korigovani gotovinski deficit iskazan u Predlogu zakona o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2018. godinu iznosi 174.622.817,02 €, kao i da je nakon izvršene revizije potrebno uvećati neto neizmirene obaveze za iznos od 22.373.853,48 €. Imajući u vidu navedeno, istakao je da neto promjene neizmirenih obaveza iznose 28.097.590,48 €, a korigovani deficit 197.958.176,30 €, povodom čega je Vlada amandmanski i djelovala.

II Odbor je konstatovao da je Predlogom zakona o završnom računu Budžeta za 2018. godinu prikazan ostvareni realan rast BDP-a po stopi od 4,9%, da je ukupna javna potrošnja u 2018. godini iznosila 2.152,4 mil. € i čini 46,6% BDP-a. Odbor se upoznao da su primici budžeta iznosili 2.885,14 mil. € što predstavlja 43,96% iznad plana, dok su izdaci realizovani

u iznosu od 2.512,27 mil. €, odnosno 27,36% iznad planiranih. Tekuća javna potrošnja iznosila je 1.834,37 mil. €, odnosno 39,7% BDP-a, dok je gotovinski deficit budžeta za 2018. godinu iznosio 168,89 mil. € i čini 6,65% BDP-a. Kada se budžetska potrošnja umanji za izdatke za razvojne projekte, ostvaren je gotovinski suficit od 152,83 mil. € ili 3,27% BDP-a. Ukupni javni dug Crne Gore, na dan 31.12.2018. godine, iznosi oko 3,27 mlrd. € ili 70,77% BDP-a. Uzimajući u obzir depozite Ministarstva finansija koji uključuju i 38.477 unci zlata, a koji su na kraju 2018. godine iznosili ukupno 276,83 mil. eura, Odbor je konstatovao da neto javni dug Crne Gore na dan 31.12.2018. godine, iznosi 2.991,90 mil. € ili 64,77% BDP-a.

Tokom rasprave o Predlogu zakona, Odbor je imao u vidu i Izvještaj DRI o reviziji završnog računa, pa je članove Odbora interesovala realizacija avansa kao i uplaćeni i opravdani iznos od 3.600.000,00 €, u vezi sa Ugovorom o poslovno tehničkoj saradnji vezano za aktivnosti na promociji Crne Gore kao turističke destinacije sa Montenegro Airlines-om AD. Imajući u vidu navedeno, postavljena su pitanja koja su se odnosila na: postojanje podzakonskog akta koji reguliše avansna plaćanja kao i zašto je avans uplaćen u ukupnom iznosu. Takođe, tokom rasprave postavljena su pitanja koja su se odnosila na neizmirene obaveze Fonda za zdravstveno osiguranje koje na 31.12.2018. godine iznose 35.035.811,76€, kao i ukazano da je u narednom periodu neophodno obezbijediti adekvatan iznos sredstava za Fond; plaćene sudske presude sa pozicija potrošačkih jedinica koje su uzrokovale te izdatke; poreski račun, poreska potraživanja i implementaciju Zakona o reprogramu poreskog potraživanja; kriterijume po kojima se raspoređuju sredstva, odnosno, depoziti kod poslovnih banaka; registar državne imovine; visinu javne potrošnje, kao i realizaciju preporuka DRI iz prethodnog perioda.

Na Odboru je, sa jedne strane bilo mišljenja da je Budžet za 2018. godinu loše planiran imajući u vidu da je Zakonom o budžetu iz decembra 2017. godine utvrđen u iznosu od 2.004.134.964,15 eura, da su u toku 2018. godine u dva navrata izvršene izmjene i dopune i da je Predlogom zakona o završnom računu realizovan u iznosu od 2.885.140.807,97 €. Takođe, iskazano je mišljenje da iznos budžetskih sredstava za otplatu kamata previsok, te da je ukupno ekonomsko stanje nezadovoljavajuće.

Sa druge strane, bilo je mišljenja da izmjene zakona o budžetu tokom budžetske godine ne predstavljaju signal nestabilnosti javnih finansija nego odraz transparentnosti i otvorenosti ekonomske politike. Ocjenjeno je da se tekući izdaci finansiraju iz tekućih prihoda, čime je ispunjen i jedan od glavnih ciljeva definisanih Fiskalnom strategijom. Takođe, istaknuto je da su projektovane mjere konsolidacije dale pozitivne efekte i rezultirale povećanjem javnih prihoda, što je uz racionalizaciju javne potrošnje, omogućilo smanjenje deficita i zaustavilo trend rasta javnog duga.

III Na Odboru je konstatovano da je Skupština Crne Gore 26. saziva, na Četvrtoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2018. godini, povodom razmatranja Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2017. godinu i Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2017 - oktobar 2018. godine, usvojila Zaključak o poštovanju i ispunjavanju preporuka DRI datih u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2017. godinu.

U odnosu na navedeno, na osnovu uvida u Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2018 - oktobar 2019. godine, Odbor je konstatovao da je neophodno da Vlada i dalje prati realizaciju svih skupštinskih zaključaka kojima se podržavaju preporuke DRI, a koje nijesu realizovane ili su u fazi realizacije.

IV Osvrćući se na Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima za period oktobar 2018 – oktobar 2019. godine, predsjednik Senata DRI, istakao je da je u izvještajnom periodu, DRI izvršila 16 finansijskih revizija i revizija pravilnosti; 3 revizije uspjeha; 1 reviziju informacionog sistema; 3 kontrolne revizije; 10 revizija političkih subjekata za 2018. godinu i 8 revizija političkih subjekata za 2016. godinu, koje nijesu ušle u prethodni Godišnji izvještaj DRI. U izvršenim pojedinačnim finansijskim revizijama i revizijama pravilnosti dato je ukupno 185 preporuka i izrečeno 37 mišljenja (19 pozitivnih, 12 uslovnih i 6 negativnih); 3 mišljenja i ukupno 75 preporuka u izvršenim revizijama uspjeha; 67 preporuka i 20 mišljenja (7 pozitivnih, 9 uslovnih i 4 negativna) u izvršenim revizijama političkih subjekata za 2018. godinu i 7 preporuka i 16 mišljenja (9 pozitivnih, 5 uslovnih i 2 negativna) u revizijama političkih subjekata za 2017. godinu.

Konstatovano je, takođe, da Godišnji izvještaj sadrži i Izvještaj o ocjeni primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti u 2018. godini, koji je Državna revizorska institucija dužna podnijeti Skupštini Crne Gore u skladu sa članom 26 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. S tim u vezi, DRI je dala ocjene koje se odnose na kriterijume fiskalne usklađenosti zasnovane na analizi strateških dokumenata, kao i realizaciju fiskalnih pravila, analizom statičkih i dinamičkih indikatora.

V Odbor je sa sedam glasova „za“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2018. godinu.

Odbor se kroz uvodna obrazloženja predstavnika predlagača i DRI upoznao sa **amandmanom**, zaveden pod brojem 33/19-5/4, koji je podnijela Vlada i konstatovao da isti postaje sastavni dio teksta Predloga zakona.

VI Odbor je, u cilju daljeg unapređenja sistema javne potrošnje, sa sedam glasova „za“ podržao nalaze i preporuke Državne revizorske institucije, a koji proističu iz revizije Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2018. godinu, kao i one koje se odnose na pojedinačne revizije sadržane u Godišnjem izvještaju o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2018 - oktobar 2019. godine, odlučio da povodom usvajanja Predloga zakona o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2018. godinu, usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore na poštovanje i ispunjenje svih preporuka Državne revizorske institucije datih u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o Završnom računu budžeta Crne Gore za 2018. godinu. Takođe, Vlada je dužna da prati realizaciju svih preporuka Državne revizorske institucije koje se odnose na pojedinačne revizije urađene u periodu oktobar 2018 - oktobar 2019. godine i preporuka koje se ponavljaju iz ranijeg perioda, i o tome kvartalno izvještava Skupštinu Crne Gore.

Poslanik Raško Konjević je, u skladu sa članom 69 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, izdvojio mišljenje.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Predrag Sekulić.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Sekulić, s.r.